

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Évi: Negyedévre	3 korona
Egy évre	12 "
Hónapos: Negyedévre	5 "
Egy évre	20 "

Felelős szerkesztő

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:

László József.

== Egyeszkám ára 4 fillér. ==

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon

Nagy drágaság.

— szept. 19.

Amerre csak megyünk, ahol csak megfordulunk, mindenütt, egy keserves panasz járja: nagy a drágaság. Érezzük ezt mindnyájan, Megdrágult minden, amire csak szükségünk van.

Az élelmiszereken végig, a cipőtől a kalapig. Megdrágult a szegény ember kenyere, gulyása, épúgy mint a gazdag kalácsa és piperéje. De míg a gazdag ember nem éri a nagy drágaság rettenetes nyomását, addig a szegény ember görnyed alatta és szinte borzalommal gondol a közeledő télre, a mikor még százszorta jobban nyomja a drágaság.

A tartós szárazság tudvalevőleg az oka első sorban a nagy drágaságnak. Legelőbb gabonaneműek és az őrlmények drágultak meg. A lisztárak emelkedése következtében a kenyéreneműk árát is felemelték.

A cukor ára is emelkedett és ezt súlyosbítja az, hogy Braziliában kávéból is rossz termés lévén, a kávéárak is mindinkább drágulnak. A hüvelyesek, úgymint bab, borsó, lencse csaknem kétszeres árra emelkedtek. A nagy takarmányhiány miatt tej és vaj jelentékenyen drágult.

A burgonya szinte emberemlékezet óta nem volt olyan drága, mint most és a végtelenül silány kukoricatermés miatt a disznózsír szinte megfizethetetlen, a disznóhús pedig, amivel azelőtt első sorban élt a szegényebb ember, csakis nagyvárosi asztalra való esemege lett. A nyerstermények árdragulása következtében a szesz és szesz italok árának emelkedése csak természetes, de a szeszárak még tovább is fognak emelkedni, mert a szeszgyárak a burgonya- és kukorica-hiány miatt nem is dolgoznak. Az árpa és komló silány termése miatt természetesen a sör is drágább lesz.

Ime végig mentünk volna a nevezetesebb élelmi cikkeken és mint látjuk, de gyakorlatban tapasztaljuk is, minden drágább lett. A mikor pedig az élet drága, akkor az ipart cikkek is megdrágulnak, mert emelkedik a munkabér. De az ipari cikkek árdragulása mégis jobbára az egyesüléseknek és karteleknek a műve.

Általában véve mondható, hogy a nyerstermények és ipari cikkek áremelkedése július hónapban átlag 17,3, augusztusban pedig további 24,4 százalékra rugott. És még bizonyára nem állapodott meg az áremelkedés. Ennek a drágaságnak közgazdasági hatása már is mindenfelé mutatkozik. A megrendelők nagy része visszavonja megrendelését, a pénzbeszedés igen gyenge, sok a fizetésképtelenség, minek következtében a kereskedelem is lanyha, forgalma csökkenő ily módon a nagy drágasággal karöltve jár a kereset apadása is.

Az igényeket mindenütt le kell majd szállítani, a háztartás kiadásait összevonni. De bizony ezzel sem orvosolható a baj. Hiszen a legtöbb háztartás már egyáltalában nem csökkenthető, mert alig futja a megélhetésre. A jövedelem nem hogy fokozható volna, hanem apad, első sorban az iparosoknál és a kereskedőknél.

Nehéz idők előtt állunk! Csekélyebb jövedelem és emelkedő szükségletek várnak reánk a télre.

Szüret.

— szept. 19.

Lassan-lassan elérkezik október hava és vele a szüret, midőn leszedik a szőlőfürtöket s édes mustot sajtolnak belőlük. Alapjában véve igen egyszerű gazdasági munka az egész és mégis mennyi bübáj fűződik a nevéhez. Különösen régen, mikor még jobban tudták örülni az emberek a természet áldásainak, mint mai napság, mikor ezerféle ipari és kereskedelmi tevékenységgel szerzik jövedelmüket s az aratást, szüretet is csak üzletnek tekintik.

Pedig hát ünnepe az aratás napja, ünnepe a szüret is. Hálaünnepe az Ur áldásáért, mely sűrű kalászt növeszt a buzára és édesre, durra duzzasztotta a szőlőfürt apró szeméit . . .

Rége nagy volt az öröm a bortermő vidékeken szüret idején. Már napokkal előbb megindult a munka a szőlőkben. Tisztára mosták a prést, meg a taposó kádat, kiforrázták a mustos hordókat s szorosra verték rajtuk a vasabroncsokat. Tik-tak, hangzott a vidám kalapácsolás a présházak tájékán s versenyt dobogott vele a szőlősgazda szive az örömtől, látva a durra, nehéz fürtöket. A szüret hajnalán pedig vidám nótá, leánykacaj köszöntette a felkelő napot. Soha ki nem ürülő puttonyok egyre hordják az érett fürtöket a préshez, pajzán legények csipdestek a szőlőfürtökről egy-

egy szemet s csak néha-néha sikoltott a fehér nép egyet-kettőt, ha a Miska vagy a Jancsi csipkedő keze a szőlőről az é pirospozsgás orcájára tévedt. Este pedig versenyt ragyogtak az égi csillagokkal a szőlőben gyújtott tűzijátékszerek, rakéták surrantak a magasba, pisztoly, puskák dördült az éjben s a sikongató fehérség, mind asztalra, székre menekült ha egy tűzijáték-béka ugrált sustorogva durrogva a bokájuk körül. És egyre folyt a prés alól az édes szőlő leve, megtöltve hordót, kádat, szapulát, minden edényfélét, a mi csak akadt a háznál. Némelykor pedig el is kellett folytatni, mert nem volt elegendő edény a bőséges musthoz.

Igy mondják ezt öreg, világlátott emberek és így olvasható egyik-másik krónika megsárgult takó levelein . . .

Más idők, más emberek! Ma már nem terem olyan jó must, mint régen. De nem terem sok olyan egyszerű, ártatlan ember sem, a ki a szüret poézisének örülni tudna. De nem is csoda. A peronoszpora, ragya, filokszerá, meg egyéb ismert és ismeretlen férgek, betegeszek pusztítják a szőlőt s a beteg szőlő ápolása gyógyítása igen sokba kerül. A termés szükös; jó szerencse, ha a szőlősgazda kiadásai megtérülnek, nincs tehát valami különös ok az öröme.

S mégis, mikor megkezdődik a szüretelés, meg-megesendül egy egy vékonyka leányhang, eleinte félősen bátortalanul, mintha maga sem biznék benne, hogy folytatni fogja más is a nótát, de lassan lassan felenged a szív kerge, melyet az élet fagyasztott köréje, s itt is, ott is felesendül a nóta, szomorúan, vigan, a szerint hogy milyennek ígérkezik — a szüret.

S mintha egy-két napra visszatérne a régi idők naiv poézise a meglevenedett szőlőhegyre, nóta esendül, leánykacaj hallik, este pedig itt ott rakéta is durran . . .

Mert a szüretnek még mindig van varázsa a romlatlan szívek felett!

A tanonc és segédmunka kiállítások országos szervezése.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a jövő iparos nemzedék nevelése érdekében a tanonc és segédmunka kiállítások okszerű és tervszerű rendezését vette kezébe. E kiállításokra vonatkozó tervezetet f. év őszén tartandó kamarai titkári értekezlet megbeszélése alá adja a miniszter addig is azonban tárgyalásra és megállapodás céljából megküldötte a kamaráknak e kiállításokat szervezését illetőleg összegyűjtött anyagot.

A Budapesten rendezendő orsz. kiállítást megelőzőleg az egyes kamaráknál kerületi és azokat megelőzve — az egyes községekben helyi kiállítások tartása van tervbe véve.

E tervezés annak részleteit a debreceni kamaránk is tárgyalás alá vette. A kamara kifejezte azon aggodalmát, hogy egyrészt a tanoncoktatásban ma nélkülözött gyakorlati ipari szakoktatás nélkül, másrészt tekintve a közönségünk közönyét, melyre már nemcsak a kizárólag szakkiallítások, de az érdekességet is hajhászó nagyobb kiállítások sem bírnak már elég vonzó erővel: lesz e majd olyan eredménye e kiállításokra fordított munka és anyagáldozat, mint ahogy reméljük.

Az esetre mégis, ha e kiállítások rendeztetnek, a részletekre nézve megállapodásokra juttat a kamara ipari szakosztálya; s így javasolja, hogy a kerületi kiállítás a kamara székhelyén tartassék, a helyi kiállítások pedig különösen: Debrecen, Szatmár, Szoboszló, Bőszörmény, Nánás, Szolnok, Jászberény, Karcag, Nyíregyháza, Kisvárd, Nagykároly, Nagybánya, Beregszász, Munkács, M.-Sziget, Nagy-Szöllős városokban tartassanak és ezenkívül is, ahol ipartestület van, azt, ahol nincs, helyi bizottságokat lesz helyesebb fölkérni.

Szükséges lesz még hangsúlyozni, hogy a kiállításokra feltétlenül csak kevésbé kerülő, egyszerű, használati, szakbeli iparcikkek adhatók be.

Újabb államegélyek

a kamara területén.

A kamarai közgyűléseknek legkedveltebb csemegéi azok a bejelentések, melyek elmondják, hogy a legutóbbi közgyűlés óta milyen államegélyeket volt képes a kamara kieszközölni.

A szept. 15-iki közgyűlés ily bejelentése a következőket tartalmazta.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter a kamara előterjesztésére a nyíregyházi háziipari tanfolyam vezetőjének 240 kor. tanulmányi, a jászberényi tanfolyam vezetőjének 200 korona tanítási segélyt engedélyezett.

2. Grossmann J. cégnek, mely Szatmár-Németi városban és vidékén halál ipart, mint házi ipart óhajt létesíteni, a keresk. miniszter ur engedélyez 60.000 korona tényleg kifizetett munkabér után subvenciót 25.000 koronát.

3. Lukács József törökszentmiklósi sodronykészítőnek, 1 drb. mechanikai rostaszövő gépet, 1 drb. orsófelhajtó gépet, 1 drb. két lőerejű benzínmotort legfeljebb 3390. K. költséggel.

4. A nyíregyházi ipartestületi tízmászakesoport részére 1 drb. kézzel hajtható Glaser-féle Union hasító gépet.

5. Pataki László ilonokujfalusi fazekas részére 1 drb. agyaggyuró gépet (250 kor. értékben), 2 készlet gipsz kályhafarmát (egyenként 50-50 kor. értékben) és 1 égető kemence felépítéséhez 100 korona pénzsegélyt.

6. Pataki Miklós mezőturi takács részére 3000 kor. értékben munkagépeket.

7. Bozsik Kálmán kunszentmártoni fazekas részére kilátásba helyezett agyaggyuró gép és mázörölő építéséhez 1791 kor. 22 fillér engedélyeztetett.

8. Martin Ferenc viski és Szenovits László huszti fazekasoknak kilátásba helyezett egyébként külön-külön 1-1 drb. agyaggyurógép (250 kor. értékben) ugyiszintén külön-külön többrendbeli eszközök és felszerelések, összesen 450-450 korona költséggel, végül egyenként 500-500 korona pénzsegély egy-egy kályhás kemence építéshez.

9. A szatmár-németi ipari hitelszövetkezetárucarnok szakcsoportjának 2000 korona feltételeken visszafizetendő és 600 kor. berendezési, továbbá 3 éven át 2000 korona üzemsegély kilátásba helyezett.

EGYHÁZ és ISKOLA.

A főiskolából. Végre beállott az iskola. Nyüzsgő mozgó alakjaival meleg képet nyújt az öreg kollégium. A nagy vakációban elegáns pálcával járó diák, a pálcá helyett, mely a szabadság jelvénye a szünidőben, nagy csomó könnyvel a hóna alatt, de azért vigan fűtyörészve, siet az iskolába, az alma mater kebelébe. A csendes termek, folyosók megélnékültek. A diákok zsongása, dűnyögése reggeltől késő estig hallható. Igen érdekes megfigyelni, a mint napközben a csengő szavára a szélrózsa minden irányában tódul a tantermekből kifelé a sok száz diák az udvarra s igyekezik a tízpernyi szünetet minél jobban kiaknázni a maga javára. Majd a csengő intésére egytől egyig eltakaródnak a nagy udvarvarról, melyen a másik szünetig csak egy pár alak lézeng.

Visszatért minden a régi medrébe, tanulnak ismét a diákok kisebb nagyobb szorgalommal, néha néha visszaemlékezve a jó nagy vakáció egynehány kedves eseményeire.

Az ev. ref. főgimnáziumi önképzőkör. Tegnap délelőtt volt az ev. ref. főgimnáziumi önképzőkör megavító gyűlése, mely ünnepélyes alkalommal dr. Csűrös Ferenc, az önképzőkör felügyelő tanára mondott szép, erőteljes beszédet. Ezután az önképzőkör ez ideig tisztviselőinek választása következett. Az elnöki helyre Peleskey Sándor VIII. o. tanulót választották meg Benedek László VIII. o. ellenében 18 szótöbbséggel. A titkári állásra Lukács Elek VIII. o. tanulót, a főjegyzőségre Stole Ferenc VIII. o. tanulót az alelnökségre, Debreceni István VII. o. tanulót az aljegyzőségre, Némegy Endre VII. o. tanulót a pénztárnoki állásra megválasztották. Választmányi tagok lettek: Ador Dániel VIII. o., Riesz Kálmán VIII. o. Nagy Sándor VII. o. Holländer Leó VII. o. Pótválasztmányi tagok: Molnár Béla VIII. o. Kovács Sámuel VIII. o. Bánóczy Béla VII. o. Szabó István VII. o. Az önképzőköri tagok száma 170, mely nagyszám régen fordult elő az önképzőkör lejtromában. Az ünnepélyes gyűlést dr. Csűrös Ferenc tanár zárta be szép beszéddel, melyben az ifjakat a debreceni önképzőkör magasztos multjához méltó munkásságra buzdította.

Javító és pótlórettségi vizsgák. A kereskedelmi iskolában az írásbeli érettségi vizsgálatok már megtörténtek, a szóbeli f. hó 24-én d. e. 8 órakor kezdődik. A következő tanulók jelentkeztek a vizsgákra: Dietz Tivadar, Debreceni Gyula, Bihari Gábor, Löwy Zsigmond, Papp Mihály, Nagy József, Nagy István, Bórán Károly.

Beiratások a pincériskolában. A pincériskolában a beiratásokat f. h. 21. szerdán, d. u. 3-5 óráig tartják az ág. h. ev. főiskola helyiségében (Miklós u. 3.) Felkérjük a főnök urakat, hogy tanoncikat nevezett időben küldjék el. Az újonnan jövők a tanoncszerződésükön kívül még újra oltási és iskolai bizonyítványt is tartoznak felmutatni. — Az igazgatóság.

HIREK.

Zsigmond Sándor lelkészi állása. A hajduböszörményi ev. ref. egyháztanács vasárnap délelőtt tartott ülésen tárgyalta a Zsigmond Sándor bejelentését, hogy lelkészi állásáról való lemondását visszavonja. Az egyház tanács egyhangulag azt határozta, hogy visszavonást nem veszi tudomásul. Az eszérességben Zsigmond utóda Baltazár Dzsó dr. lesz, akire a legtöbb szavazatot adták be.

* Amerikai lelkész házassága. Kuthy Elemér ref. lelkészt pár évvel ezelőtt választották meg az északamerikai, passiai magyar egyház lelkészévé. Kuthy pár héttel ezelőtt vissza jött hazánkba és tegnapelőtt esküdött örök hűséget Biró Antal derecskei lelkész leányának, Marikának. A fiatal pár néhány hét múlva megy vissza Amerikába.

* Elmaradt munkásgyűlés. A debreceni cipész és eszmadia munkások tegnap délutánra gyűlést hívtak össze a Debrecen söresarnokba. A polgármester ugyan megadta az engedélyt a gyűlés megtartására, azonban a söresarnok tulajdonosa nem volt hajlandó helyiségét a gyűlés megtartására odaadni s így a gyűlés elmaradt.

* Pusztuló műemlék. Biharmegye területén több olyan kiváló műbecsű épület van, melyet nagyon megviselt az idő s kijavításáról senki sem gondoskodik. Most a mezőtelegyi ev. ref. templom pusztulásáról értesítenek bennünket. A tizenötödik században épült érdekes csucsvíves templom boltívei erősen megrepedeztek s idején való volna a műemlék alapos restaurálása. Mint értesülünk, az eklézsia az országos műemlékekre felügyelő bizottság gyámolítását fogja kérni.

* A tartalékosok leszerelése. A 3. honvédegyalozrednél, a 28 napi fegyvergyakorlatra bevonult tartalékosok tegnap szereztek le. Tartalékos tisztek voltak behíva: Janisch Alajos, Kazinczy Béla, Murai Sándor, Friedländer Sándor, Fülöpi Károly, Adám Ferenc dr., Veres Vince, Farnadi Dzsó, Rosenthal Zoltán dr., Fedlicska Gyula, Láber Aladár, Gaal János, Hirschbicz György, Török Gyula, Sánta Imre, Fadgyas István, Sebastyán Gyula dr., Csapó Zsigmond, Gardy Gyula, Dávidházy Sándor, dr., K. Nagy János, Zlóba József, Gaicsári Károly, Bich Alajos és Ciriák Gyula dr.

* Pósa Lajos Debrecenben. Pósa Lajos a jeles költő, e hónap 28-án feleségével együtt Debrecenbe érkezik és itt a színházban két este mesemondó előadást tart. Az előadás jövedelmét a költő jó tékony célra szánja, részben a Dankó Pista szegedi szobrának alapjára, részben pedig a debreceni siketnémákat gyámolító egyesület javára. A költőt és nejét a város és a siketnémoma egyesület fogadja esatlakozik a költő pár ünnepeléséhez a Csokonai kör is. Pósaék Debrecenben Könyves Tóth Kálmán ev. ref. lelkészhez, a kiváló költőhöz szállnak és Debrecenből a hajdu nánási Kossuth szobor leleplezésére utaznak, ahol Pósa Lajos alkalmi költeményt szaval.

* A virágáruuló gyermek. Papp Samu aradi lakos igen figyelemreméltó kör-

rényt adott be Arad városhoz. Azt kéri benne, hogy kötelezzék iparengedély váltására azokat, akik vásárolt virág elárúsításával foglalkoznak. Ha ez a kérelem méltánylásra találna, csakhamar eltűnnének az éjjelből a 8—10 éves virágáruuló gyermekek, akik minden felügyelet nélkül korcsmáról-korcsmára, mulatóhelyről-mulatóhelyre járnak az éjszakában, megvetvén magukban az erkölcsi elzülles melegágyát. Ha iparengedély nélkül nem lehet virágot árulni, ezek az apró gyerekek, kik mint kiskorúak, iparengedélyt nem kapnak, el fognak tűnni az éjszaka alakjait közül. Ezt Debrecenben is figyelembe vehetnék.

* **Nyilvános köszönet.** Egy fegyháza itélt férfinak szerencsétlen családja, u. m. felesége s négy kicsiny gyermeke (3 leány és 1 fiu) a legrettenetesebb nyomorral küzdve, rabsegélyező egyesületünkhöz fordult támogatásért. Ez némi pénzsegélyben részesíti is a boldogtalanokat, melyből éhségüket csillapítják, az ember barátok könyörülő jósága pedig rongyáikból szedi ki a szegény gyermekeket. Kértemre ugyanis *Benyást* Emil kézműrovádáru kereskedő ur 5 méter erős és jó barchette maradékot, a Neumann cég üzletvezetője, *Deutsch* Ignác ur egy teljes téli fiu öltözetet, *Nemes* Gábor ur pedig egy pár erős új cipőt ajándékoztak az árváknak. Midőn ez ajándékokért itt, a nyilvánosság előtt mondom köszönetet a nemes szívű emberbarátoknak, rabsegélyező egyesületünk s a segélyezettek nevében teszem ezt, a kiknek részéről annak a felöltöztetett kisfiúnak boldogmosolya hála adó és áldó imádság volt Isten előtt, hogy olyan ruhát és cipőt futtatott neki a jó emberek által, a milyen ő rajta még bizonyára sohasem volt. Debrecen, 1904. szeptember 17. Csiky Lajos, rabsegélyezőegyleti titkár.

* **Tolvaj hetes.** Demkó János együtt heteskedett Mári Pállal a Darabos u. 13. sz. alatt. Tegnap, a míg Demkó nem volt otthon, Mária a Demkó nyitott ládjából ellopott 60 kor. készpénzt. Azután megszökött a gazdájától s Lovas Sándor napszámos barátjának átadta a 60 koronát, mint saját szerzeményét megőrzés végett. A rendőrség elesipte a tettes urat s a 60kor. is megkerült 30 fillér híjával.

* **Boroshordók hitelesítése.** Szakkörökben felmerült az a kívánság, hogy a bortermelők arra köteleztessenek, hogy hordóikat minden három évben újból hitelesítsék. A bevásárlás ugyanis rendszeren a termelők hordói szerint szokott történni (t. i. a vevő annyit fizet, a mennyire a termelő hordója hitelesítve van), de ezen, különösen a parasztoknál, rendszeren 10 és még több év előtti hitelesítésük, úgy hogy nagyobb mennyiség vételénél a vevő nem rikkán ügyjárt hogy több bort fizetett, mint a mennyit kapott, 3 vagy 4 százalékkal megkárosodik. A kereskedőtől megköveteli mindenképp, hogy 3 évesnél idősebb hitelesítésű hordóban ne áruljanak, miért is csak jogos az az óhaj, hogy a bortermelőket is a törvényes intézkedés betartására kényserítsék.

* **Szüreti mulatság.** Szépen sikerült szüreti mulatságot rendezett tegnap este a Koronában *Schaff* János táncitanító. A szereplőket tapsokkal jutalmazták. A négyest mintegy 180 pár táncolta *Szentey* Pál és *Pásztor* György urak rendezése mellett.

* **Méltányosság a dohánybevitelnél.** Tolnavármegyének e hó, szeptember 15-én tartott közgyűlési határozatából a megye felír a kormányhoz, hogy a rossz dohánytermés miatt a beváltás méltányosan eszközöltessék. Ezirányban megkeresi a többi törvényhatóságokat feliratának támogatása végett.

* **Verekedő lakótársak.** Kokas János és Szabó Lajos az Olajútban egy szobát bérelnek. Rettenetes jó barátságban is vannak egymással s ezt a barátságot naponkint nagy áldomással erősítik. Szombaton is délutánra teljesen elkészültek s Szabó ur Kokas urat minden előzetes összetűzés vagy szóváltás nélkül a kezében tartott karvastag bottal alaposan fejbe kollintotta. Így kerültek a rendőrséghez. Mile Pál r. fogalmazó hallgatja ki őket.

— Kivánja-e a megbüntetését Szabónak, kérdezte Mile.

— Hit aztán minék kívánám? Nincs nekem ebből semmi hasznom.

S együtt szépen, mint jó barátokhoz s lakó társakhoz illik, karonfogva — de dülöngözve mentek az Olajútba.

* **Japán foglyok Oroszországban.** Az első japán fogoly-szállítmány mostanában érkezett meg Oroszországba. Az orosz lapok hasábos tudósításokban írják le azokat a megható jeleneteket, amelyek a japán foglyok fogadtatásánál lejátszódnak. A foglyok legnagyobb része tengerész, akiket a vladivosztoki hadihajók fogtak el. Köztük van huszonnyolc japán tiszt is. Ezekre meő tömeg várja a foglyokat. De a nagy tömegben a gyűlöletnek vagy ellenséges érzületnek egyetlen szikráját sem lehet észrevenni. Az arcon jóindulatu kíváncsiság ül és a legkíváncsiabbak az asszonyok, akik mosolyogva fogadják a japánok köszöntését.

— Anato Sakimato! (Jó napot), — kiáltják a foglyok s az oroszok szívélyesen köszöntik őket. A tiszték, ha foglyok is, csak tiszték maradnak. Meghódoltak ugyan, de azért hódítani akarnak s nem egy szerelmi idill szövődik köztük és az orosz nők között. Az orosz parasztok azonban esodálkoznak az idegeneken.

— Milyen apró emberkék! — mondják és sehogy sem értik, hogy ezek a törpék verik meg az óriásokat.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképészeti társi műterme Piac-utca 44 r. Ujjfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakásban.

Nyakkendő ajándékok 1 koronátó lejjebb Feketenél

Ma este az Arany Bika és Vénuszban Rácz Károly zenekara játszik.

S Z I N H Á Z.

— (Sziészet Szobozlón) *Réthey* Ödön szinigazgató, szombat este kezdte meg előadásainak sorozatát *Hajdu Szobozlón*, a *Bika* vendéglő termében. A bemutató előadáson a *Drótostót operette* került színre nagy közönség előtt.

— (Palágyi és Sebestyén szinigazgatók.)

A debreceni szinigazgató ma hétfőn tartja M.-Szigeten az utolsó előadást és ezzel tíz napra, fizetés nélkül, szólnak országi társulatát, mely Debrecenben október 1-én kezdi meg a működését. A közbeeső kilenc napra a társulat igazi színe java *Palágyi* Lajos és *Sebestyén* Géza igazi alkalmi igazgatók vezetésével együtt marad és a m.-szigeti szinkörben még kilenc előadást tart. Az előadásokat e hónap 20-án kezdik meg. Szinre kerül szept. 20-án *Durand és Durand*, bohózat; 21-én *Borus szerelem*, színmű; 22-én *Rejtett boldogság* színmű, 23-án *A csoda* gyerek, bohózat; 24-én *Az ifjúság*, színmű; 25-én d. u. *A szabinaók elrablása* vigjáték, este *Dr. Nebánt* virág, bohózat; 26-án *Danise* színmű, 27-én *Váljunk el*, vigjáték és 28-án *Ibsen* híres színműve, a *Kisértetek*. — *Palágyi* és *Sebestyén* alkalmi szinistársulatának tagjai a következők: *Hahn* Aranka, *Arday* Ida, *Jesszenszky*né, *Menszáros* Margit, *Püspöki* Rózi, *Faragó* Öln, *Iványi* Antal, *Sebestyén* Géza, *Palágyi* Lajos, *Csörtös* Gyula és *Szilágyi* Aladár. A máramaros-szigeti művelt közönség nagy érdeklődéssel és őszinte jóakarattal várja a debreceni szövetséges társulat előadásait, melyek közül az utolsó, a *Kisértetek* bemutatása merész vállalkozás. *Ibsen* e híres színművét eddig sem a *Nemzeti Színház*, sem a *Vigszínház* nem merté bemutatni. A fővárosi közönség csak vendégszereplő külföldi társulattól látta a *Kisértetek*-ket. A vidéken előadták *Aradon* és *Pécsett*. Mindenesetre egyike a legérdekesebb irodalmi és művészi vállalkozásoknak.

— (A Várszínház előadásait) a színházvizsgáló bizottság a tarthatatlan tűzbiztonsági viszonyok miatt nem engedte meg. A budai színházi viszonyokról ropant érdekes cikksorozatot folytat a *Színház és Élet*, melynek gyönyörű izléeses képek címlapja is kell, hogy megnyerje az olvasó tetszését, és ráterelje erre az igazán páratlan lapra a közfigyelmet. A külsőnek megfelelő a belső tartalom érdekes cikkeivel. A legaktuálisabb cikk *Péter királyról* szól, annak legújabb arcképeivel. Épp úgy a *Solymossyról*, *Andorffy* irottak. Jegyzeteket közöl a vidék színi viszonyairól, a melynek színházi életét különben épp úgy, mint a fővárosét „színházi hét, rovatában legbelsőbben ismerteti. *Csehov* novellája, versek és a legújabb események teszik a számot tartalomdussá, *Gyönyörűek a képek*, mint *Péterkirály* legújabb arcképe, *Andorffy* Péter, *Ujházy* Ede, *Solymossy* Elek, karikatúrái. *Verő* György, *Kormos* Ilonka, *Koltay* Zoltán arcképei. Az e heti számot már *Lenkei* Lajos a kitűnő színház ismerő szerkesztette. *Egyes szám* ára 24 fillér, kapható minden újságelárusítónál. A *Színház és Élet* szerkesztősége és kiadóhivatala, Budapest *Baross* utca 59 alatt van.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Az iskola idény kezdetével
ajánlják kitűnő minőségű
fiú és leány fehérneműiket

harisnya, kötények, matracok,
paplanok stb. stb. nagy raktárát.
Intézetbeli növendékek-
nek előírás szerint.

Falérozott árak!

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Fe-
renc-utcán főnálló gépműhelyemben
ujtalálmányu és szabadalmazott
vasszerkezetű és felülnyomású

borsajtók és szőlőzúzókát

készítek, mely bármelyik külföldi gyárt-
mányt is felülmulja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva
mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a
törköly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban
a legnagyobb választékban **de olcsó árak-
ban** kapható.

Szíves pártfogást kérek, tisztelett

Preizler Mór

műlakatos és gépjavító műhelye.

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. május hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat) —	d. u.	3 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 15
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8 59
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12 07
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10 31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	11 12
Csak P.-Ladányig — — —	este	8 10
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5 03
Szatmár—M.-Sziget felé — —	d. u.	3 58
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. e.	6 41
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	d. e.	7 58
Szatmár—M.-Sziget felé — —	d. u.	2 50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	reggel	12 07
Csak Szatmárig — — —	reggel	5 10
Miskolc—Kassa felé — — —	este	8 12
Miskolc—Kassa felé — — —	d. u.	6 58
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4 11
Csak Nyiregyházig — — —	d. u.	2 12

H.-Böszörmény	m. á. vasutól	reggel	15 30
	vásártérrel —	reggel	15 44
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasutól	reggel	18 00
	vásártérrel —	reggel	8 15
felé	m. á. vasutól	d. e.	11 07
	vásártérrel —	d. e.	11 10
	m. á. vasutól	d. u.	4 25
	vásártérrel —	d. u.	4 28
	m. á. vasutól	d. u.	2 11
	vásártérrel —	d. u.	2 21
	m. á. vasutól	este	6 43
	vásártérrel —	este	6 53

F.-Abony felé m. á. vasutól —	reggel	4 36
F.-Abony felé vásártérrel —	reggel	4 53
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 06
O.-Köcs—Polgár felé vásártérrel	d. u.	4 23
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	4 21

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9 35

Bpestől Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 26 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 26 p.-kor érk. sz. v.	d. u.	2 —
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat) —	d. u.	3 08
Budapest—Nagyvárad felől —	este	6 29
Budapest—N.-várad felől gy. v.	éjjel	2 26
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	2 24
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 15
Csak P.-Ladánytól motor menet	reggel	5 45
Kolozsvár—Nagyvárad felől —	reggel	7 08
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 26
Csak Szatmárról (gyorsvonat) —	d. e.	11 46
Csak M.-Szigetről — — —	d. u.	3 37
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat) —	este	10 55
M.-Sziget—Szatmár felől — —	este	6 11
Csak Szatmárról — — —	reggel	8 40
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	11 04
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	7 31
Kassa—Miskolc felől — — —	d. u.	3 50
Csak Nyiregyháztól — — —	reggel	7 48

	vásártérre —	reggel	7 33
	mávasúthoz —	d. e.	11 40
B.-Sz.-Mihály	vásártérre —	d. e.	11 15
	mávasúthoz —	este	6 22
H.-Böszörmény	vásártérre —	este	6 08
	mávasúthoz —	este	9 12
felől	vásártérre —	este	8 51
	mávasúthoz —	d. u.	1 57
	vásártérre —	d. u.	1 46
	mávasúthoz —	d. u.	3 52

F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	5 23
F.-Abony felől mávasúthoz —	d. u.	5 34
O.-Köcs—Polgár felől vás. térre	reggel	7 35
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	7 44
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 54
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	3 15

SPECIALISTA

sérvkötőkben

Keleti-féle legujabb es. és kir. szab. sérvkötő
pneumatikus gummi-pellotával, a legtökéletesebb
sebb a maga nemében. Nem csuszlik, nem okoz
kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fekvése
által felülmúl minden más gyártmányt.

Árak:

Egyoldalu — 12 korona.

Ujdonság! Kétoldalu — 24 korona.

Cs. és kir. szab. Keleti-féle „Gummi-sérvkötő“

szervashár védővel és biztonsági övvel különösen gyenge és nyomást nem ked-
velő egyéneknek kitűnő szolgálatot tesz, éjjeli használatra melegen ajánlható

Ára: Egyoldalu 10 korona. — Kétoldalu 20 korona.

Sérvkötők

valódi angol acél rugóval egyszerű de igen szolid
és tartós kivitelben! Árak 6—8—10 korona.
Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és leg-
jutányosabb árak mellett készülnek továbbá

Műlátsák és műkezek amputáltak részére.

Műtűzék és egyenesítők ferdénítottak részére.

Járó és léngépek, cizna-, térd- és bokaszűrés gyu-
lósérülést. Haskötők, gycmorhaj, vándorvесе, köl-
döksérv és lógó has ellen 7—24 koronáig.

Havitajkötők 5—11 koronáig, Gumigöresér harisnyák,
3—15 koronáig, heretartók, 0.50—4 koronáig (Sus-
pensor) stb.

Legujabb szerkezetű

Betegtoló-kocsik és székek

léhbaddozók és rokkantak számára elismert leg-
jobb minőség, eredeti gyári árak mellett!

Ujdonság

Igen célszerű

Cs. és kir. sz. szagtalan higienikus szobáür-
szék (1 set) legnyertesén zárható fedéllel

szelőpapír-tartók, eredeti angol kősetpapiros, higienikus köpöcsészék, irrigátorok, feoskendő
gömlők, inhaláló-gépek, póscsapok (katheter) valamint a betegápoláshoz és betegkényelemhez
való összes cikkek gyári raktára.

Fontos cséplőgéptulajdo- nosok részére!

Gummi!

Valódi francia óvszer-különlegességek eredeti párisi csomagolásban Orvosilag
ajánlva! Feltétlenül biztos és ártalmatlan Árak Gummi 2—12 koronáig. Hal-
bóllyag 6—12 koronáig.

Női óvszerék

(Pessarium oclusivum) Mensinga tanár új módszere szeriut, több mint
300-szor használata. Orvosi rendeletre adatik ki Ára kor. 3—5. Beve-
zettő készülék hozzá kor. 3. Női biztonsági szivacs, ára tucatonként kor. 4—12.

Legujabb 1903—4. évi körülbelül 3000 díszes

brát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett

küld ingyen és bérmentve,

Uj! Auto Vaginal Spray! Uj!

a legbiztosabb és legkényelmesebb női kü-
lönlegesség, ára kor. 15.—.

Keleti J., műszergyáros Budapest, IV. Koronahercog-u. 17.

(a főtisztelendő Servita-rend zárda-palotában.)

Gyár: Központi városház.

Alapítva 1878.

Figyelmeztetés!

Ezzen hirdetésre való vontakozással, továbbá ezen hirdetés
küldésével 20 kor. felüli bevásárlásnál — Gummiárunknál 20 szág
zaléknyi kedvezményt nyújtok.